
Programiranje

kontrolne naredbe
dodatni zadatci za vježbu
Grupa 01, Zdenko Šimić

Primjeri logičkih izraza uvjetnog operatora

- a, b, c?

```
int a=1, b=-2, c=-1;  
a= (c && a) ? c += a : b == a;
```

- Rješenje:

a = 0, b = -2, c = 0

- a, c?

```
int a=1, b=-1, c=1;  
a= (b<c)>>1 ? c+1 : c-1;
```

a = 0 c = 1

- Ispis?

```
int a=5, b=-1, c=0;  
c = (a=c&&b) ? a = b : ++c;  
printf("a= %d, b= %d, c= %d",  
      a, b, c);
```

a= 0, b= -1, c= 1

ZA VJEŽBU: Proširiti program Fibonacci

- Izračunati omjer dvaju susjednih Fibonaccijevih brojeva, npr. $\text{Fibo}(7)/\text{Fibo}(6) = 21/13 = 1.615384615$:
  - Napraviti program tako da se može odrediti broj nakon kojega se omjer ne mijenja, npr. ispi rezultata:
Omjer $\text{Fibo}(10)$ i $\text{Fibo}(9) = 89/55 = 1,618181818181820$
Rezultat je zapravo tzv. zlatni rez = 1.6180339887498948482
- Algoritam za računanje Fibonaccijevih brojeva:
 $\text{Fibo}(n) = \text{Fibo}(n-1) + \text{Fibo}(n-2)$
 $\text{Fibo}(0) = \text{Fibo}(1) = 1 \rightarrow 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, \dots$

3

ZA VJEŽBU: Proširiti program tablice množenja

Program koji ispisuje tablicu množenja cijelih brojeva do 100 varirati tako da:

- A.** Proširiti program tako da ispisuje prvi red i stupac s brojevima od 1 do 10.
- B.** Promijeniti program tako da ispisuje samo parne rezultate (paziti na ispis)
- C.** Promijeniti program tako da ispisuje samo neparne rezultate (paziti na ispis)

4

ZA VJEŽBU:

Kreirati drugačiji program srednje vrijednosti

Napisati program koji izračunava prosjek unaprijed nepoznatog broja pozitivnih cijelih brojeva (brojevi se učitavaju dok se ne unese 0) korištenjem petlje `for`:

1. Bez naredbi `break` i `continue`
2. Korištenjem naredbi `break` i `continue`

5

ZA VJEŽBU:

Kreirati drugačiji program za prost broj

Moguća poboljšanja algoritma ispitivanja je li zadani broj prost smanjivanjem broja ponavljanja petlje:

1. Dovoljno je s petljom ići do $n/2$,
2. Dovoljno je ispitivati samo do $\sqrt{n}$ (C funkcija `sqrt(n)`)
3. Može se ispitati djeljivost n s 2, te ako nije djeljiv s 2, unutar petlje ispitivati djeljivost s neparnim brojevima većim od 2, uz primjenu 1. ili 2. kriterija
4. Za ispis se može koristiti uvjetni operator (`? :`)

6

ZA VJEŽBU:

Kreirati program provjere ulaznih brojeva

Napisati program koji će učitavati realne brojeve s tipkovnice za tjelesnu temperaturu i postupati prema sljedećim pravilima:

1. Unesena temperatura preko 42 °C ispisati poruku "*Kriticno vosoka temperatura!*" i završiti unos.
2. Unesena temperatura preko 43 °C ispisati poruku "*Krivo unesena temperatura!*" i nastaviti unos.
3. Unesena temperatura ispod 35 °C ispisati poruku "*Kriticno niska temperatura!*" i završiti unos.
4. Unesena temperatura ispod 25 °C ispisati poruku "*Krivo unesena temperatura!*" i nastaviti unos.
5. Sve ostale unesene temperature ispisati npr. "*Unesena temperatura: xx.x stupnjeva C*" i nastaviti unos.

7

Domaće zadaće

- **8** -> **4** x 3% = ukupno **12 %**
- Lozinka za 1. DZ **ppi1dz**
- Prva DZ sastoji se od 2 zadatka – kombinacija petlji i **if**-a
- **Nakon** peuzimanja imate **48 h** za predaju rješenja!
- Zadnji rok za preuzimanje je **26.11.05 u 9 h, subota**
- Zadataka je veliki broj, ali ponavljanja su moguća –jako paziti na (ne)prepisivanje i predaju istovjetnih rješenja!
- Nakon predaje zadatci se automatski provjeravaju na testnim primjerima i automatski ocjenjuju
- Pažljivo pročitati zadatak i temeljito provjeriti rad programa prije predaje (ukloniti pomoćne linije i sl.)
- Pitanja: boris.milasinovic@fer.hr ili ivica.boticki@fer.hr

8

Kontrolne naredbe:

- Naredba `if`:
  - Jednostrana
  - Dvostrana
  - Višestrana
- Programske petlje:
  - Ispitivanje uvjeta na početku: `while`
  - Ispitivanje uvjeta na kraju: `do while`
  - Poznati broj ponavljanja: `for`
- Operatori nad bitovima
- Uvjetni operator (`? :`)
- Naredba `break`
- Naredba `continue`
- Naredba `switch`

9

Primjeri logičkih izraza

- **d?**

```
short int a=4, b=2, c=8, d;  
d = a < 10 && 2 * b < c;
```

- **Ispis?**

```
int a=5, b=-1, c=0;  
if (c=(a=c&&b)) a=b;  
else ++c;  
printf("a = %d, ", a);  
printf("b = %d, ", b);  
printf("c = %d \n", c);
```

- **Rješenje:**

```
d = (a<10) && ((2*b)<c)  
d = 1 && (4<8)  
d = 1 && 1  
d = 1
```

```
a = 0, b = -1, c = 1
```

10

Programska petlja s ispitivanjem uvjeta ponavljanja na početku

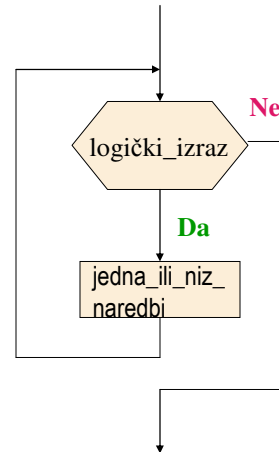
- U C-u

```
while(logički_izraz) {  
    jedna_ili_niz_naredbi  
}
```

- Ovisno o početnim uvjetima može se dogoditi da se tijelo petlje uopće ne izvršava

- Primjer:

```
int x=-1;  
while(1 + x&&1) {  
    x++;  
    printf("%d", x);  
}
```


11

Programska petlja s ispitivanjem uvjeta ponavljanja na kraju

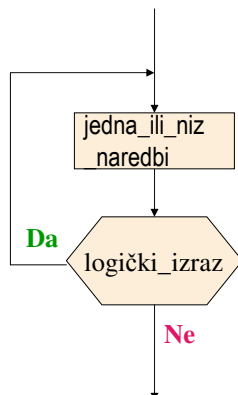
- U C-u

```
do {  
    jedna_ili_niz_naredbi  
} while (logički_izraz)
```

- Tijelo petlje se obavezno izvršava barem jednom

- Primjer:

```
char x=-1;  
do {  
    x++;  
} while(1 + x&&1);
```


12

Programska petlja s poznatim brojem ponavljanja

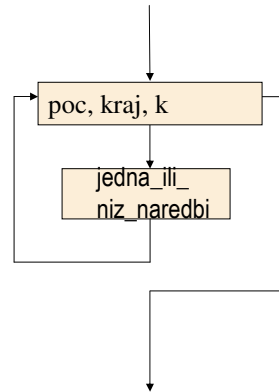
- U C-u

```
for (i = poc; i <= kraj; i = i + k)
{
    jedna_ili_niz_naredbi
}
```

- Broj ponavljanja može se unaprijed izračunati neovisno o izvršavanju tijela petlje

- Primjer

```
int i;
for (i = 0; i <= 99; i++) {
    printf("%d", i);
}
```


13

Programska petlja s poznatim brojem ponavljanja

- Sintaksa:

```
for (izraz1; izraz2; izraz3)
{
    . . .
}
```

- **izraz1**

- Izvršava se samo jednom prije prvog ponavljanja.
- Najčešće se koristi za inicijalizaciju brojača.

- **izraz2**

- Logički izraz riješen prije svakog ponavljanja
- Ponavljanje se izvršava ako je vrijednost istinita

- **izraz3**

- Obavlja se nakon svakog ponavljanja.
- Najčešće se koristi za promjenu vrijednosti brojača.

- Bilo koji od izraza (**izraz1**, **izraz2** i **izraz3**) može se izostaviti.

- Kada je izostavljen **izraz2** to rezultira beskonačnim brojem ponavljanja.

- Ako je potrebno napisati više naredbi u izrazima 1 i 3, one se odvajaju zarezom.

- Primjer

```
for (i=0, j=60; i>j; i++, j--)
{
    . . .
}
```

14

```
printf (".16e %.16f %.16g \n",y,y,y);
```

```
5.0000000000000000e-001 0.5000000000000000 0.5
2.5000000000000000e-001 0.2500000000000000 0.25
1.2500000000000000e-001 0.1250000000000000 0.125
6.2500000000000000e-002 0.0625000000000000 0.0625
3.1250000000000000e-002 0.0312500000000000 0.03125
1.5625000000000000e-002 0.0156250000000000 0.015625
7.8125000000000000e-003 0.0078125000000000 0.0078125
3.9062500000000000e-003 0.0039062500000000 0.00390625
1.9531250000000000e-003 0.0019531250000000 0.001953125
9.7656250000000000e-004 0.0009765625000000 0.0009765625
4.8828125000000000e-004 0.0004882812500000 0.00048828125
2.4414062500000000e-004 0.0002441406250000 0.000244140625
1.2207031250000000e-004 0.0001220703125000 0.0001220703125
6.1035156250000000e-005 0.0000610351562500 6.103515625e-005
3.0517578125000000e-005 0.0000305175781250 3.0517578125e-005
1.5258789062500000e-005 0.0000152587890625 1.52587890625e-005
```

15

Prioritet do sada upoznatih operatora

	OPERATORI	Pridruživanje
Viši prioritet ↑	( )	L → D
	! ~ ++ -- sizeof & * unarni + -	D → L
	(cast)	D → L
	* / %	L → D
	+ -	L → D
	<< >>	L → D
	< <= > >=	L → D
	== !=	L → D
	&	L → D
	^	L → D
Niži prioritet ↓		L → D
	&&	L → D
		L → D
	? :	D → L
	= *= /= %= += -= &= ^= = <<= >>=	D → L
	,	L → D

16